

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»
Протокол № 12/21 від 21.11.2017 р.
Голова Вченої ради, ректор
Смолянка В. І.

ОСВІТЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Українська мова і література в закладах загальної середньої освіти з
мовами навчання національних меншин»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта
за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і
література)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Кваліфікація: магістр середньої освіти, вчитель української мови і
літератури, викладач

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Кузьма Оксана Юріївна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (керівник робочої групи).
2. Барчан Валентина Володимирівна, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
3. Балла Евеліна Юріївна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
4. Ігнатович Олександра Степанівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
5. Тиховська Оксана Михайлівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
6. Сабадош Іван Васильович, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
7. Галас Алла Михайлівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
8. Пискач Ольга Дмитрівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет» Філологічний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр. Кваліфікація: Магістр середньої освіти, вчитель української мови і літератури, викладач
Офіційна назва освітньої програми	«Українська мова і література в закладах загальної середньої освіти з мовами навчання національних меншин»
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, обсяг програми: 90 кредитів ЄКТС. Нормативний термін навчання: 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України, сертифікат про акредитацію серія НД № 0791794 термін дії до 01.07.2023 р.
Цикл/рівень	Національна рамка кваліфікацій України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.
Передумови	Навчання за програмою відбувається на базі першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Ужгородського національного університету»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/15068
2 - Мета освітньої програми	
Основною метою сучасної освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта» предметною спеціальністю 014.01 середня освіта (Українська мова і література) є підготовка компетентного фахівця, здатного вирішувати складні завдання і проблеми в галузі філології, педагогічної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна галузь (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 «Освіта / Педагогіка», 014 Середня освіта, 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).
Орієнтація освітньої	Освітньо-професійна програма орієнтована на здобуття

програми	студентами професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Вища освіта в галузі освіти, за предметною спеціальністю «Українська мова і література», акцент на здатності організувати і здійснювати навчально-виховний процес з української мови та літератури в закладах вищої освіти, у загальноосвітніх навчальних закладах, зокрема і з рідною (неукраїнською) мовою навчання; здійснювати професійну діяльність в інших галузях освіти, науки, культури, управління, зокрема і в поліетнічному середовищі тощо.
Особливості програми	Програма передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, практичних навичок у здатності вирішувати типові професійні завдання в галузі освіти, філології та суміжних спеціальностей, а також спрямована на специфіку методики навчання української мови та літератури, провадження навчально-виховного процесу у закладах навчання рідною (неукраїнського) мовою та поліетнічному середовищі.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Основні сфери діяльності: у ЗВО 1–4 рівнів акредитації на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах; у загальноосвітніх навчальних закладах, у науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах, управлінських установах тощо.
Подальше навчання	Можливість продовжити навчання на третьому (аспірантському) рівні.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід. За орієнтацією педагогічної взаємодії: позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний, модульний, підсумковий контроль, атестація – захист магістерської роботи.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в процесі професійної діяльності в галузі освіти та науки (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, методики викладання) або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.
Загальні компетентності (ЗК)	1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного

	<p>демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.(ЗК 1)</p> <p>2.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.(ЗК 2)</p> <p>3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.(ЗК 3)</p> <p>4.Здатність бути критичним і самокритичним. (ЗК 4)</p> <p>5.Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.(ЗК 5)</p> <p>6.Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. (ЗК 6)</p> <p>7.Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.(ЗК 7)</p> <p>8.Здатність працювати в команді та автономно.(ЗК 8)</p> <p>9.Здатність спілкуватися іноземною мовою. (ЗК 9)</p> <p>10.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.(ЗК 10)</p> <p>11.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.(ЗК 11)</p> <p>12.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. (ЗК 12)</p> <p>13.Здатність проведення досліджень на належному рівні. (ЗК 13)</p> <p>14.Здатність аналізувати професійні ситуації, приймати рішення і діяти у правовому полі. (ЗК 14)</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>1.Теоретична і практична готовність до викладання української мови та літератури; уміння здобувати, аналізувати, узагальнювати й використовувати інформацію в навчальному процесі, в інших сферах професійної діяльності. (ФК-1);</p> <p>2.Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки, коректного, науково обґрунтованого їх трактування в поліетнічному середовищі. (ФК -2);</p> <p>3.Володіння методологією і методами наукового дослідження з урахуванням класичних і новітніх принципів, здатність застосовувати теоретичні знання у практичній роботі з філології, виконання завдань, що містять елементи проблемного пошуку, вміння виконувати нетипові завдання дослідницького характеру, підготовка і захист дослідницьких проєктів (ФК -3);</p> <p>4.Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в навчальному процесі, зокрема й у закладах із навчанням рідною (неукраїнською) мовою та в обраній галузі філологічних досліджень. (ФК -4);</p> <p>5.Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення: правильна</p>

	<p>постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоепія (ФК -5);</p> <p>6.Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку української і світової літератури та літературознавства (ФК -6);</p> <p>7.Здатність до ефективної й компетентної участі в різних формах навчально-педагогічної (батьківські збори, педради, методоб'єднання філологів чи класних керівників) та наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) у галузі філології (ФК -7);</p> <p>8.Готовність до творчого пошуку, саморозвитку, креативності, засвоєння і впровадження нових інформаційних технологій у науковій, педагогічній та інших сферах діяльності (ФК -8);</p> <p>9.Уміння орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя та визначати власну позицію (ФК -9);</p> <p>10.Здатність до розв'язання складних професійно-педагогічних, наукових проблем, які вимагають інтеграції знань, практичних умінь і навичок із різних наук (ФК -10);</p> <p>11.Уміння організовувати навчально-виховний процес як педагогічну взаємодію, зокрема й у поліетнічному середовищі, спрямовану на розвиток особистості учнів, студентів чи інших суб'єктів освітньої діяльності (ФК -11);</p> <p>12.Готовність вивчати й упроваджувати у власну педагогічну і наукову діяльність передовий досвід відомих науковців та вчителів-практиків (ФК -12).</p>
--	--

7 - Програмні результати навчання (ПРН)

1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. **(ПРН 1)**
2. Демонструвати належний рівень володіння державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного освітнього й наукового спілкування, враховуючи й специфіку навчання рідною (неукраїнською) мовою, поліетнічного середовища; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами. **(ПРН 2)**
3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної освітньої діяльності, зокрема й у закладах із мовами навчання національних меншин, поліетнічному середовищі, та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі. **(ПРН 3)**
4. Цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва. **(ПРН 4)**
5. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору. **(ПРН 5)**
6. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших етнічних і професійних груп різного рівня. **(ПРН 6)**
7. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації, зокрема й у поліетнічному середовищі. **(ПРН 7)**
8. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві. **(ПРН 8)**
9. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення методики і філологічної науки. **(ПРН 9)**
10. Характеризувати теоретичні та практичні аспекти освітньої та філологічної галузі.

(ПРН 10)	
11. Демонструвати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації. (ПРН 11)	
12. Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. (ПРН 12)	
13. Дотримуватися правил академічної доброчесності. (ПРН 13)	
14. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них як фахівцям, так і широкому загалу, дотримуючись толерантності в поліетнічному середовищі. (ПРН 14)	
15. Здійснювати літературне редагування текстів різних стилів та жанрів. (ПРН 15)	
16. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. (ПРН 16)	
17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі. (ПРН 17)	
18. Брати участь у спеціальних філологічних семінарах, конференціях, наукових гуртках, дискусіях. (ПРН 18)	
19. Формулювати й обґрунтовувати нові ідеї, концепції, теорії в освітній та конкретній філологічній галузі. (ПРН 19)	
20. Виявляти вміння керувати методичними об'єднаннями філологів, класних керівників та ін. (ПРН 20)	

8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Склад робочої групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, що залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні приміщення, мультимедійне обладнання, комп'ютери для навчання, бібліотека, читальні зали, соціально-побутова інфраструктура, гуртожитки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний веб-сайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; – необмежений доступ до мережі інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали; – віртуальне навчальне середовище Moodle; платформа Google Meet та ін. – навчальні і робочі плани; – графіки навчального процесу; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, програми практик; – методичні вказівки щодо виконання курсових робіт та дипломних робіт.

9 - Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Академічна мобільність студентів здійснюється на основі двосторонніх договорів між Ужгородським національним університетом та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет», встановлено загальний порядок організації академічної мобільності студентів.

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	До ДВНЗ «УжНУ» приймаються іноземні громадяни, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах. Особливості вступу та навчання визначаються Положенням про навчання іноземних громадян у ДВНЗ "УжНУ".
---	---

2.Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1.Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Сучасна українська мова у шкільній лінгводидактиці	12,5	екзамени
ОК 2	Історія української літератури	12,5	екзамени
ОК 3	Педагогічна практика	6	залік
ОК 4	Науково-дослідна практика	6	залік
ОК 5	Виконання магістерської роботи із захистом в ЕК	18	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		55	
Вибіркові компоненти ОП			
ВБ 1	Основи літературознавства / Теорія літератури	4,5	екзамен
ВБ 2	Основи теорії мови / Загальне мовознавство	3,5	екзамен
ВБ 3	Практичний курс угорської мови / Практичний курс румунської мови	6,5	заліки
ВБ 4	Історія українського мовознавства (ужгородські діалектологічна й ономастична школи) / Історія українського мовознавства на Закарпатті	3	залік
ВБ 5	Соціолінгвістика / Етнопсихологія / Психолінгвістика	3,5	залік
ВБ 6	Актуальні проблеми етнокультурознавства / Культура етнічних спільнот України	3	залік
ВБ 7	Сучасна українська термінологія і термінографія / Українська термінологія у сучасному шкільному підручнику	3	залік
ВБ 8	Методика викладання української мови у загальноосвітніх закладах із навчанням мовами національних меншин	4	екзамен

ВБ 9	Методика викладання української літератури у загальноосвітніх закладах із угорською мовою навчання / Методика викладання української літератури у загальноосвітніх закладах із румунською мовою навчання	4	екзамен
Загальний обсяг вибіркових компонент:		35	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр, обсяг, навантаження в кредитах	Послідовність вивчення компонентів освітньої програми
I семестр, 30 кредитів	ОК1, ОК2, ВБ2, ВБ3, ВБ4, ВБ1, ВБ5;
II семестр, 30 кредитів	ОК1, ОК2, ВБ3, ВБ6, ВБ7, ВБ8, ВБ9;
III семестр, 30 кредитів	ОК3, ОК4, ОК5.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться Екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності після виконання студентами у повному обсязі навчального плану.

Атестація студентів, які навчалися за програмою підготовки магістрів, здійснюється на підставі оцінки рівня знань, умінь та навичок випускників у формі виконання магістерської роботи із захистом в ЕК.

